

Motivation to Enter the Postgraduate Program of COPAG

Tharaporn Anuwet

College of Politics and Governance, Mahasarakham University, Thailand

E-mail tharaporn.a@msu.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-0955-1930>

Received 30/08/2024

Revised 04/09/2024

Accepted 04/10/2024

Abstract

Background and aims: Motivation is essential for pursuing graduate studies because it fuels perseverance and dedication to the challenges of advanced academic work. It also fuels a desire for research and personal development, ensuring long-term dedication to the chosen field. Thus, the objective of this study is to examine the motivation to enter into the postgraduate program of the College of Politics and Governance (COPAG), Mahasarakham University.

Methodology: The study used a mixed-method approach, combining quantitative and qualitative methods. The quantitative methodology involves administering an online questionnaire to 67 current graduate students on regular status at the College of Politics and Governance. The qualitative methodology included focus group interviews with ten current students drawn from a variety of student backgrounds. The data was analyzed using percentages, means, and standard deviations.

Results: The research results revealed the high-level motivations as follows: 1) Personal Motivation (4.47) Personal factors were found to be the most important for career advancement, including interest in the subject, personal interests, and a desire to build networks. 2) Institutional Motivation (4.33). The next most important factor was institutional motivation, which emphasized the value of knowledgeable and capable lecturers, the institution's reputation, and proximity to home. 3) Curriculum Motivation (4.31) focuses on curriculum quality, diverse teaching formats, and various types of learning support. The following additional moderate-level motivations were discovered. 1. Public Relations Channels (3.76) Information about the institution was most commonly obtained via social media platforms such as Facebook, Websites, and Line, followed by recommendations from acquaintances, public relations books/brochures, and an institutional open house event. 2) Economic factors (3.66). Economic motivations included the availability of scholarships (for research), cost savings on travel and lodging, and low tuition fees. 3) Influence

of Other Related Persons (3.58). This included influence from friends and seniors, followed by close friends/teachers, parents, and family members. The focus group discussions identified several key motivators for enrolling in a postgraduate program, including skill development and career advancement, family expectations, networking opportunities, and study convenience.

Conclusion: The study found that personal motivation, driven by career advancement and personal interests, is the most important factor in pursuing graduate studies, followed by institutional reputation and curriculum quality. Moderate-level motivations include public relations channels, economic factors, and peer influence, with a focus on skill development, career advancement, and convenience.

Keywords: Motivation; Post-graduate Program; Political Science Students

แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ธรากร อนุเวช

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: แรงบันดาลใจเป็นสิ่งสำคัญในการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา เพราะแรงบันดาลใจจะหล่อเลี้ยงความพากเพียรและความทุ่มเทเพื่อเผชิญกับความท้าทายของงานวิชาการขั้นสูง นอกจากนี้ แรงบันดาลใจยังช่วยหล่อเลี้ยงความปรารถนาในการค้นคว้าและพัฒนาตนเอง ซึ่งจะทำให้ทุ่มเทกับสาขาที่เลือกได้ในระยะยาว ดังนั้นบทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่มีผลในการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ระเบียบวิธีการวิจัย: การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method) กลุ่มประชากร คือจากนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology) แบบสอบถาม (ออนไลน์) กับนิสิตปัจจุบันที่สถานะปกติในระบบ จำนวน 67 และใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) ในการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus group) นิสิตปัจจุบันจำนวน 10 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ยค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย: แรงจูงใจในระดับมากในการศึกษาต่อ ได้แก่ 1) แรงจูงใจด้านบุคคล (4.47) มากที่สุด โดยให้ความสำคัญกับ การสร้างความก้าวหน้าในอาชีพการงาน ความสนใจในรายวิชา และความชื่นชอบ ความสนใจส่วนตัว และความต้องการสร้างเครือข่าย ตามลำดับ 2) แรงจูงใจเกี่ยวกับสถาบัน (4.33) ให้ความสำคัญกับ คณาจารย์ที่มีความรู้ ความสามารถมากที่สุด ชื่อเสียงของสถาบัน และตั้งอยู่ใกล้บ้าน ตามลำดับ 3) แรงจูงใจด้านหลักสูตร (4.31) ได้แก่ หลักสูตรมีคุณภาพ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย และสิ่งสนับสนุนการเรียนที่หลากหลาย นอกจากนี้ยังพบแรงจูงใจระดับปานกลาง ได้แก่ 1) ด้านช่องทางการประชาสัมพันธ์ (3.76) โดยทราบข่าวสารสื่อโซเชียล เช่น เฟซบุ๊ก เว็บไซต์ และไลน์ มากที่สุด การแนะนำจากคนรู้จัก ทราบข่าวสารจากหนังสือประชาสัมพันธ์/แผ่นพับ จากการออกแนะนำนอกสถานที่ของสถาบัน ตามลำดับ 2) ด้านเศรษฐกิจ (3.66) ได้แก่ ทุนการศึกษา ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าที่พักมากที่สุด และค่าเทอมถูก ตามลำดับ 3) บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง (3.58) ได้แก่ เพื่อน รุ่นพี่ มากที่สุด รองลงมา คือ คนใกล้ชิด/ครู อาจารย์ บิดา มารดา และญาติพี่น้อง ตามลำดับ และผลการสนทนากลุ่ม พบว่า แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อมีปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาทักษะและความก้าวหน้าในอาชีพ ความต้องการจากครอบครัว การสร้างเครือข่าย และความสะดวกในการเรียน

สรุปผล: การศึกษาพบว่าแรงจูงใจส่วนบุคคลซึ่งขับเคลื่อนโดยความก้าวหน้าในอาชีพการงานและความสนใจส่วนตัวเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา รองลงมาคือชื่อเสียงของสถาบันและคุณภาพ

หลักสูตร แรงจูงใจระดับปานกลางได้แก่ ช่องทางประชาสัมพันธ์ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และอิทธิพลของเพื่อน โดยเน้นที่การพัฒนาทักษะ ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน และความสะดวกสบาย

คำสำคัญ: แรงจูงใจ; การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา; วิทยาลัยการเมืองการปกครอง

บทนำ

ปัจจุบันการศึกษามีความสำคัญอย่างมากในประเทศไทยมีการศึกษาขั้นพื้นฐานผู้เรียนเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องเรียนจนครบ 12 ปี ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะจัดอย่างต่อเนื่อง 12 ปี จากชั้นประถมศึกษา 6 ปี จนถึงการศึกษาขั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี และเป็นการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี (จากชั้นประถมศึกษา 6 ปีจนถึงการศึกษาขั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี) และในการศึกษาในระดับปริญญาตรี เน้นการมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานในสาขาอาชีพหนึ่ง ๆ เพียงพอจะประกอบอาชีพในสายงานตามที่เรียน ส่วนการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาคือการศึกษาเพิ่มเติมลงลึกในสาขาเฉพาะที่แยกย่อยออกมาจากสายงานที่เรียนมาและปริญญาเอกคือการศึกษาที่เรียนมาเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญพิเศษโดยเฉพาะหลักการและเน้นไปที่การสอนถ่ายทอดองค์ความรู้ นั้น ๆ

อย่างไรก็ตามเมื่อโลกเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 มีความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแทบทุกมิติ ทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ล้วนเป็นสิ่งใหม่ มีผลทำให้การดำเนินชีวิตของผู้คนทั่วโลก ต้องปรับตัวเพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ซึ่งส่งผลทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง รวมไปถึงด้านการศึกษา คำถามสำคัญที่ว่า “การเรียนรู้ปริญญาโทยังจำเป็นอยู่หรือไม่?” ในปัจจุบันนี้ เนื่องจาก World Economic Forum ได้หยิบยกการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 ขึ้นมาและเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี (Digital Disruption) ครั้งสำคัญในปี 2017 นำไปสู่แนวคิดเรื่องเครื่องจักรจะเข้ามาแทนที่แรงงานคนและการสูญสิ้นของหลายอาชีพที่ไม่สามารถแข่งขันได้อีกทั้งด้านต้นทุน ประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามจากคำสัมภาษณ์รศ.ดร. พสุ เดชะรินทร์ อดีตคณบดี และอาจารย์ประจำคณะพาณิชยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ตั้งคำถามกลับไปถึงตัวผู้เรียนว่าจะเรียนปริญญาโทไปเพื่ออะไร หากต้องการทำงานในวิชาชีพที่เน้นทักษะการทำงานอย่างเช่นธุรกิจไอที การเรียนปริญญาโทก็อาจจะไม่ใช่เรื่องจำเป็นนักเพราะปัจจุบันมีทางเลือกในการพัฒนาทักษะนอกห้องเรียนอยู่เต็มไปหมด แต่สิ่งที่ยังเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาคือการหยุดพักจากภาระหน้าที่ในชีวิตประจำวันและนำความรู้กับประสบการณ์การทำงานมาเชื่อมโยง ต่อยอดในห้องเรียนผ่านกระบวนการคิดแบบรวบยอดและบูรณาการ (Conceptual Thinking) ต่างหากที่เป็นคำตอบของการเรียนปริญญาโท (มนต์ชัย วงษ์กิตติไกรวัล, 2563) ดังนั้น ระบบการศึกษาจะต้องปรับรูปแบบการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับเทรนด์โลกปัจจุบัน จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้ทุกคนต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก การศึกษาจึงเป็นทางเลือกอีกทางที่ต้องพัฒนาเพิ่มพูน ความรู้ ประสบการณ์ รวมไปถึงทักษะด้านต่าง ๆ ที่จำเป็น

นอกจากเป็นการเพิ่มพูนความรู้ พัฒนาทักษะและเพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ตนเองเพื่อเป็นทางเลือกในการหางานที่หลากหลายการปรับเปลี่ยนสายงาน รวมไปถึงความก้าวหน้าในหน้าที่การงานแล้ว การศึกษาที่สูงกว่าระดับปริญญาตรี นั้นยังทำให้ผู้ที่เรียนได้รับการยกย่อง เป็นเกียรติแก่ตนเองและบุคคลรอบข้างและครอบครัวอีกด้วย ดังนั้นเพื่อเป็นการต่อยอดจากการศึกษาในระดับปริญญาตรี การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จึงเป็นหนึ่งในทางเลือกที่จะพัฒนาตนเองและองค์กรรวมไปถึงการเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนสังคมด้วยพัฒนา ทรรศการ มนุษย์ ด้วยการพัฒนาด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพ ทั้งตนเองและองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2546 โดยการผนวกภาควิชารัฐศาสตร์ ศูนย์ข้อมูลการเมืองท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และโครงการจัดตั้งหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ซึ่งสังกัดอยู่ในคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์เข้าด้วยกัน โดยได้จัดการเรียนการสอนนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 2 หลักสูตร คือหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต 2 กลุ่มวิชาคือ วิชาการเมืองการปกครองและวิชาการบริหารรัฐกิจและนโยบายสาธารณะ และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ ซึ่งเป็นหลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ.2565 ที่ได้มุ่งเน้นการพัฒนาด้านวิชาการและพัฒนาทักษะด้านการวิจัย อย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มศักยภาพให้บัณฑิตที่จบออกไป ได้เป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนโดยเริ่มจากตนเองสู่หน่วยงานและสังคม

จากความสำคัญที่กล่าวมาเบื้องต้นนั้น ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจการแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อทราบและนำข้อมูลความต้องการ และแรงจูงใจที่ได้ นำไปสู่การออกแบบการสร้างแรงจูงใจ ให้กับผู้ที่สนใจศึกษาต่อและประกอบการจัดทำแผน การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และสถาบันต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่มีผลในการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของแรงจูงใจ

มุกดา ศรียงค์และคนอื่นๆ (อ้างถึงในอาภรณ์ เชี่ยวชาญเกษตร 2551) กล่าวว่า เหตุจูงใจ หรือ Motive หมายถึง สภาวะที่เป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่เหตุจูงใจนั้นต้องการ การจูงใจ หรือ Motivation หมายถึง กระบวนการของการนำปัจจัยต่างๆ ที่เป็นเหตุจูงใจมากระตุ้นหรือผลักดันให้

บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างมีทิศทางเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือเงื่อนไขที่ผู้สนใจต้องการ ซึ่งปัจจัย ที่นำมากระตุ้นนั้น อาจจะเป็นสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ที่มาเร้า

สมถทัย ไทนิยม (2556) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นหรือผลักดันให้บุคคล แสดงพฤติกรรมภายในตัวออกมาเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองให้บรรลุเป้าหมายหรือสิ่งที่คาดหวังไว้

นิตยา กวินัญญานนท์ (2556) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อจะ ประกอบไปด้วยความต้องการและเป้าประสงค์ที่มีลักษณะผสมผสานกันหลายประการ ไม่มีแนวคิด และทฤษฎีใด ที่ใช้อธิบายแรงจูงใจของนักศึกษาที่ตัดสินใจในการศึกษาต่อได้เหมาะสมและสมบูรณ์ที่สุด จำเป็นต้องอาศัยหลาย แนวคิดและทฤษฎีประกอบการตัดสินใจศึกษาเพราะแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาที่ประกอบด้วย แรงจูงใจหลายด้าน ได้แก่ เหตุผลส่วนตัวด้านคุณลักษณะของสถาบันด้านอิทธิพลทางสังคม และเศรษฐกิจ และ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า เหตุจูงใจ หมายถึง การที่ตัวบุคคลถูกแรงกระตุ้นหรือสิ่ง เร้า ซึ่งสิ่งเร้านี้อาจเกิดจากภายในตัวบุคคลนั้น ๆ หรืออาจเป็นแรงกระตุ้นจากภายนอก ซึ่งอาจเกิดจากตัวบุคคล หรือสภาวะแวดล้อมหรือปัจจัยอื่นที่เป็นเหตุแห่งความต้องการพื้นฐาน โดยมีผลทำให้แต่ละบุคคลแสดงพฤติกรรม บางอย่างเพื่อให้บรรลุความสำเร็จหรือเป้าหมายตามที่ตนเองได้ตั้งไว้ จากเหตุนี้นำไปสู่การศึกษาแรงจูงใจใน การศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ว่ามีเหตุจูงใจอย่างไรบ้างของแต่ละบุคคลที่นำมาสู่การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อใน ระดับบัณฑิตศึกษา

แรงจูงใจในการศึกษาต่อ

พิระ พันธุ์งาม และคณะ (2559) ศึกษาการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ประกอบไปด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกคือ แรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกที่ทำให้เกิดความต้องการอยากจะศึกษาต่อ ส่วนที่สองคือ รูปแบบ ของหลักสูตรและภาพลักษณ์ของสถาบันการศึกษา โดยวิเคราะห์ลักษณะสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ได้ดังนี้ 1) หลักสูตร (Curriculum) เป็นปัจจัยอันดับต้นๆที่ผู้เรียนให้ความสำคัญมากที่สุดในการตัดสินใจเรียน 2) ชื่อเสียง และความน่าเชื่อถือของสถาบัน (Institution Reputation and Credibility) โดยสิ่งหนึ่งที่มัก ถูกนำมาใช้ในการ เปรียบเทียบมากที่สุดคือชื่อเสียงของสถาบัน 3) คณาจารย์ (Instructors) ผู้เรียนจะพิจารณาว่าในหลักสูตรสาขา ที่ตนเองต้องการเรียนนั้น คณาจารย์ของสถาบันใดที่มีชื่อเสียงผลงานวิชาการเป็นที่ยอมรับทั้งในแง่ของการสอน และผลงานวิจัย 4) รูปแบบการเรียนการสอน (Teaching Format) รูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมักใช้เป็น ปัจจัย ในการตัดสินใจเลือก 5) ค่าใช้จ่ายในการศึกษา (Tuition Fee) งานวิจัยหลายชิ้นมีผลคล้ายกันว่าผู้เรียนที่ เรียนภาคนอกเวลามักเป็นกลุ่มที่ทำงานไปด้วยขณะเรียนซึ่งคนเหล่านี้นักจะเรียนด้วยทุนตัวเอง 5) ความสะดวกใน การเดินทาง (Convenience of Transportation) และ6) การคัดเลือกเข้าเรียน (Selection) งานวิจัยบางชิ้น

เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกเรียนโดยผู้ที่กำลังเลือกที่เรียนหลายคนจะเลือกสถาบันที่ไม่มีการสอบคัดเลือก

ผลการวิจัยได้เน้นถึงความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ได้แก่ หลักสูตร คณาจารย์ ชื่อเสียงของสถาบัน รูปแบบการเรียนการสอน ค่าใช้จ่าย และความสะดวกในการเดินทาง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิตติยา เพชรดี (2559) ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิต คณะภูมิสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบแนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านการสนับสนุนของผู้อื่น โดยประเด็นที่ให้ความสำคัญมากที่สุดคือการสนับสนุนจากครอบครัว 2) ด้านเหตุผลส่วนตัว โดยให้ความสำคัญมากที่สุด คือ การหาความรู้เพิ่มเติม 3) ด้านการประกอบอาชีพ สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้จริง 4) ด้านค่าใช้จ่ายให้ความสำคัญกับราคาที่เหมาะสม 5) ด้านการยอมรับจากสังคม 6) ด้านสถาบัน โดยให้ความสำคัญกับสถาบันที่มีมาตรฐาน และ 7) ด้านหลักสูตรหรือสาขาวิชา ให้ความสำคัญกับหลักสูตร ที่ครอบคลุม

จุริรัตน์ เสนาสุวรรณและวีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล (2562) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือก เข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อที่อยู่ในระดับมาก คือ ความสามารถส่วนบุคคลของผู้สมัคร สาขาที่เลือกสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับวิชาชีพ ในขณะที่ปัจจัยภายนอกอยู่ในระดับมาก พบว่าคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นที่ยอมรับของสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

จริยาภรณ์ โตเผือก (2562) ปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านอาชีพ ด้านสังคม และด้านสถาบันการศึกษา ตามลำดับ

เอกลักษณ์ นาคพ่วง (2562) ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับมหาบัณฑิตของนักศึกษาสาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่าแรงจูงใจอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยพบแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านสังคม ด้านสถาบันและด้านความต้องการของผู้อื่น ตามลำดับ

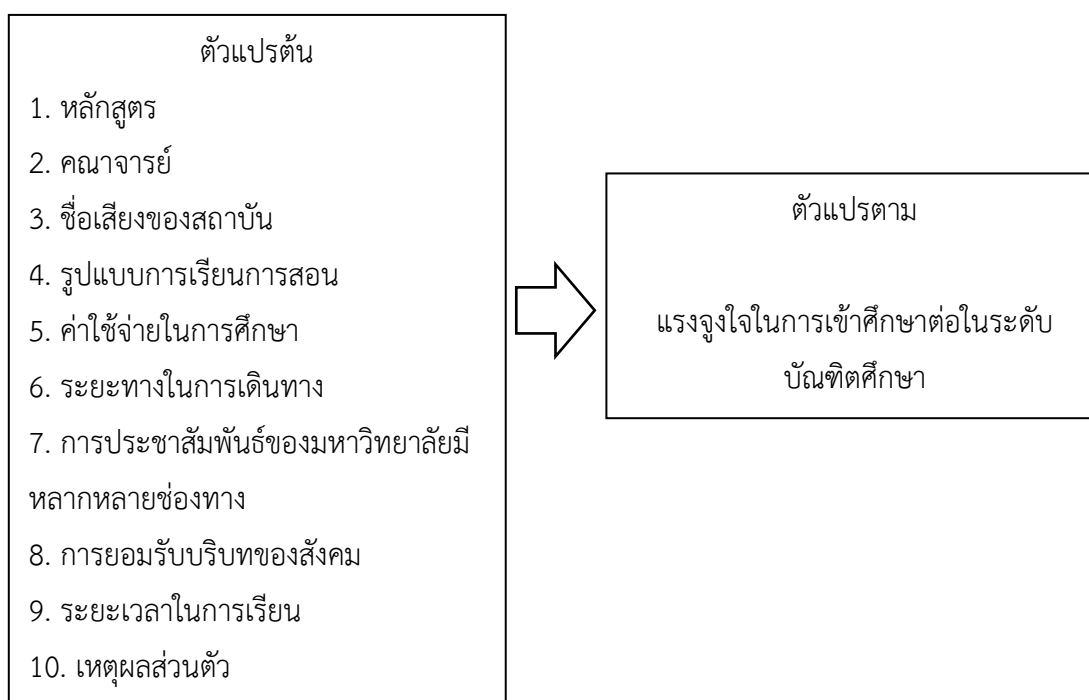
สรุปได้ว่า การวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แบ่งปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจออกเป็นตัวแปรต้นและตัวแปรตาม โดยตัวแปรต้นประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ เช่น หลักสูตร คณาจารย์ ชื่อเสียงของสถาบัน รูปแบบการเรียนการสอน เป็นต้น ในขณะที่ตัวแปรตามคือแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ ซึ่งเป็นผลลัพธ์จากการตอบสนองต่อปัจจัยเหล่านี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่มตัวแปรดังนี้

ตัวแปรต้นได้แก่ 1) หลักสูตร 2) คณาจารย์ 3) ชื่อเสียงของสถาบัน 4) รูปแบบการเรียนการสอน 5) ค่าใช้จ่ายในการศึกษา 6) ระยะทางในการเดินทาง 7) การประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยมีหลากหลายช่องทาง 8) การยอมรับบริบทของสังคม 9) ระยะเวลาในการเรียน 10) เหตุผลส่วนตัว

ตัวแปรตามได้แก่ แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยการเมืองการปกครอง

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ใช้การศึกษาระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology) แบบสอบถาม (ออนไลน์) และระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) ในการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus group)

กลุ่มประชากร คือจากนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ใช้ระเบียบวิธีวิจัย เชิงปริมาณ (Quantitative Methodology) แบบสอบถาม (ออนไลน์) กับนิสิตปัจจุบันที่สถานะปกติในระบบ (ไม่รวม นิสิตรักษาสภาพ) จำนวน 70 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 67 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.71 จากนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง รวมทั้งหมด จำนวน 98 คน และใช้ระเบียบวิธีวิจัย เชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) ในการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus group) นิสิตปัจจุบัน จำนวน 10 คน โดยในการเลือกกลุ่มเป้าหมายจากความหลากหลายของนิสิต

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus group)

1) แบบสอบถาม (ออนไลน์) โดยแบบสอบถามประกอบด้วยข้อมูลทั้งหมด เป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานะ สถานะการทำงาน ระยะเวลาในการทำงาน และช่วงรายได้

ตอนที่ 2 แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านเกี่ยวกับสถาบัน ด้านหลักสูตร ด้านบุคคล ด้านเศรษฐกิจ ด้านช่องทางการประชาสัมพันธ์ และด้านบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดการให้คะแนน คำตอบของแบบสอบถามโดยมีเกณฑ์ ในการแปลความหมายของระดับแรงจูงใจเฉลี่ยทั้ง 5 ระดับดังนี้ (มะลิวัลย์ สีนอย ปวีณา คำพุกกะ และสยมพร บุญไชย, 2564)

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง . แรงจูงใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง แรงจูงใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง แรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง แรงจูงใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง แรงจูงใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

2) การสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus group) ข้อมูลการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus group) ประกอบด้วยข้อคำถาม ได้แก่ 1. แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อ 2. ความคาดหวัง (ก่อน-หลัง การเข้าศึกษาตรงตามความคาดหวังของตนเองหรือไม่อย่างไร 3. ข้อเสนอแนะในการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้สนใจ และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและการปรับปรุงหลักสูตร

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติ ได้แก่

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าร้อยละ ข้อมูลแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา เป็นรายด้านและรายข้อ ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการดำเนินวิจัย

ข้อมูลการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลในการสัมภาษณ์ นำมาถอดเทปและวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อคำถามต่าง ๆ แล้วบรรยายสรุปผล

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถนำเสนอข้อมูลทั้งหมด เป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จะแสดงดังตารางที่ 1 -7

ตาราง 1 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	38	56.72
หญิง	29	43.28
รวม	67	100

จากตาราง 1 พบว่าส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 56.72 รองลงมา เป็นเพศหญิง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 43.28

ตาราง 2 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
21 - 28 ปี	39	58.21
29 - 37 ปี	21	31.34
38 - 45 ปี	7	10.45
45 ปีขึ้นไป	-	-
รวม	67	100

จากตาราง 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 21 - 28 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 58.21 ซึ่งสูงที่สุดในกลุ่มอายุที่สำรวจ รองลงมาคือกลุ่มอายุ 29 - 37 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 31.34 และกลุ่มอายุ 38 - 45 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 10.45 โดยรวมมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 67 คน

ตาราง 3 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามสถานะ

สถานะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	53	79.10
แต่งงาน	3	4.48
สมรส	10	14.93
หย่าร้าง	1	1.49
รวม	67	100

จากตาราง 3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุมีสถานะโสด จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 79.10 ซึ่งสูงกว่าผู้ที่มีสถานะสมรส จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 14.93 ลำดับต่อมาแต่งงาน จำนวน 3 คน คิดเป็น ร้อยละ 4.48 และหย่าร้าง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.49 โดยรวมมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 67 คน

ตาราง 4 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาโท	59	88.06
ปริญญาเอก	8	11.94
รวม	67	100

จากตาราง 4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 88.06 ซึ่งสูงกว่าผู้ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาเอก จำนวน 8 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 11.94 โดยรวมมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 67 คน

ตาราง 5 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามสถานะการทำงาน

สถานะการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
ลูกจ้าง/พนักงาน/ข้าราชการในหน่วยงานราชการ (ราชการส่วนท้องถิ่น)	19	28.36
ลูกจ้าง/พนักงาน/ข้าราชการในหน่วยงานราชการ (ราชการพลเรือน)	18	26.87
กำลังศึกษาต่อ	12	17.91
พนักงานบริษัทเอกชน/ธุรกิจส่วนตัว	6	8.96
ว่างงาน	5	7.46
พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัย	3	4.48
พนักงาน/ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ	2	2.99
พนักงานในองค์กรอิสระของรัฐ	1	1.49
บรรพชิต	1	1.49
รวม	67	100

จากตาราง 5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานเป็นลูกจ้าง/พนักงาน/ข้าราชการในหน่วยงานราชการ (ราชการส่วนท้องถิ่น) จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 28.36 รองลงมาคือลูกจ้าง/พนักงาน/ข้าราชการ ในหน่วยงานราชการ (ราชการพลเรือน) จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 26.87 ขณะที่ผู้ที่กำลังศึกษาต่อ มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 17.91 และพนักงานบริษัทเอกชน/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 6 คน คิดเป็น ร้อยละ 8.96 ตามลำดับ โดยรวมมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 67 คน

ตาราง 6 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามระยะเวลาในการทำงาน

ระยะเวลาในการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
1-5 ปี	35	52.24
6-10 ปี	14	20.90
11-15 ปี	5	7.46
16-20 ปี	1	1.49
ว่างงาน	12	17.91
รวม	67	100

จากตาราง 6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการทำงานอยู่ที่ 1-5 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 52.24 รองลงมาคือผู้ที่มีระยะเวลาในการทำงาน 6-10 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 20.90 ขณะที่ผู้ว่างงาน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 17.91 และผู้ที่มีระยะเวลาในการทำงาน 11-15 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.49

ตาราง 7 ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามช่วงรายได้

ช่วงรายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 9,000 บาท	12	17.91
9,000 – 15,000 บาท	18	26.87
15,001 – 21,000 บาท	17	25.37
21,001 – 28,000 บาท	12	17.91
28,001 บาทขึ้นไป	6	8.96
ไม่มีรายได้แน่นอนเพราะยังไม่ทำงาน	2	2.99
รวม	67	100

จากตาราง 7 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ในช่วง 9,000 – 15,000 บาท จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 26.87 รองลงมาคือผู้ที่มีรายได้ในช่วง 15,001 – 21,000 บาท จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 25.37 ขณะที่ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 9,000 บาท และผู้ที่มีรายได้ในช่วง 21,001 – 28,000 บาท มีจำนวนเท่าๆ กันคือ 12 คน คิดเป็นร้อยละ 17.91 ส่วนผู้ที่มีรายได้ 28,001 บาทขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.96 และผู้ที่ไม่ได้มีรายได้แน่นอนเพราะยังไม่ทำงาน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.99

ตอนที่ 2 แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ปรากฏผลดังตารางที่ 8-14

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรวมด้านแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

ลำดับ	แรงจูงใจรายด้าน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
1	ด้านเกี่ยวกับสถาบัน	4.33	0.81	มาก
2	ด้านหลักสูตร	4.31	0.75	มาก
3	ด้านบุคคล	4.47	0.76	มาก
4	ด้านเศรษฐกิจ	3.66	1.07	ปานกลาง
5	ด้านช่องทางการประชาสัมพันธ์	3.76	1.16	ปานกลาง
6	ด้านบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง	3.58	1.24	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ลำดับความสำคัญของด้านแรงจูงใจในการ เข้า ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ลำดับที่ 1 ด้านบุคคล ด้านเกี่ยวกับสถาบัน รองลงมาเป็นลำดับที่ 2 ในด้านที่ 3 คือด้านหลักสูตรและลำดับสุดท้ายคือด้านบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

ตาราง 9 แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาด้านเกี่ยวกับสถาบัน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
ด้านเกี่ยวกับสถาบัน			
ชื่อเสียง/เกียรติยศ ของสถาบัน	4.30	0.82	มาก
คณาจารย์มีความรู้ความสามารถ	4.52	0.59	มาก
ที่ตั้งอยู่ใกล้บ้าน	4.16	1.04	มาก
รวม	4.33	0.81	มาก

จากตาราง 9 พบว่าด้านเกี่ยวกับสถาบันมีความพึงพอใจมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.33 โดยหัวข้อที่ได้รับ คะแนนสูงสุดคือ “คณาจารย์มีความรู้ความสามารถ” มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.52 รองลงมาคือ “ชื่อเสียง/เกียรติยศ ของสถาบัน” ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.30 และ “ที่ตั้งอยู่ใกล้บ้าน” มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.16

ตาราง 10 แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาด้านหลักสูตร

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
ด้านหลักสูตร			
หลักสูตรมีคุณภาพ	4.42	0.68	มาก
รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย	4.28	0.79	มาก
มีสิ่งสนับสนุนการเรียนที่หลากหลาย	4.24	0.78	มาก
รวม	4.31	0.75	มาก

จากตาราง 10 พบว่าด้านหลักสูตรมีความพึงพอใจมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.31 โดยหัวข้อที่ได้รับคะแนนสูงสุดคือ “หลักสูตรมีคุณภาพ” มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.42 รองลงมาคือ “รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย” ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.28 และ “มีสิ่งสนับสนุนการเรียนที่หลากหลาย” มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.24

ตาราง 11 แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาด้านบุคคล

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
ด้านบุคคล			
ความชื่นชอบและสนใจส่วนตัว	4.39	0.82	มาก
สนใจในรายวิชา	4.51	0.61	มาก
สร้างความก้าวหน้าในอาชีพการงาน	4.58	0.80	มากที่สุด
ต้องการสร้างเครือข่าย/มีสังคมที่กว้างขึ้น	4.39	0.80	มาก
รวม	4.47	0.76	มาก

จากตาราง 11 พบว่าด้านบุคคลมีความพึงพอใจมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.47 โดยหัวข้อที่ได้รับคะแนนสูงสุดคือ “สร้างความก้าวหน้าในอาชีพการงาน” มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.58 รองลงมาคือ “สนใจในรายวิชา” ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.51 และ “ความชื่นชอบและสนใจส่วนตัว” มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.39

ตาราง 12 แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาด้านเศรษฐกิจ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
ด้านเศรษฐกิจ			
ค่าเทอมถูก	3.55	1.09	ปานกลาง
มีทุนการศึกษา (วิจัย)	3.72	0.98	ปานกลาง
ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าที่พัก	3.72	1.13	ปานกลาง
รวม	3.66	1.07	ปานกลาง

จากตาราง 12 พบว่าด้านเศรษฐกิจมีความพึงพอใจปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.66 โดยหัวข้อที่ได้รับคะแนนสูงสุดคือ “ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าที่พัก” มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.72 รองลงมาคือ “มีทุนการศึกษา (วิจัย)” ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.72 และ “ค่าเทอมถูก” มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.55

ตาราง 13 แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาด้านช่องทางการประชาสัมพันธ์

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
ด้านช่องทางการประชาสัมพันธ์			

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
ทราบข่าวสารจากหนังสือประชาสัมพันธ์/แผ่นพับ	3.46	1.32	ปานกลาง
ทราบข่าวสารสื่อ social เช่น facebook/website/line	4.49	0.73	มาก
การแนะนำจากคนรู้จัก	3.88	1.20	ปานกลาง
จากการออกแนะนำนอกสถานที่ของสถาบัน	3.22	1.39	ปานกลาง
รวม	3.76	1.16	ปานกลาง

จากตาราง 13 พบว่าด้านช่องทางการประชาสัมพันธ์มีความพึงพอใจปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.76 โดยหัวข้อที่ได้รับคะแนนสูงสุดคือ “ทราบข่าวสารสื่อ social เช่น facebook/website/line” มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.49 รองลงมาคือ “การแนะนำจากคนรู้จัก” ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.88 และ “ทราบข่าวสารจากหนังสือประชาสัมพันธ์/แผ่นพับ” มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.46

ตาราง 14 แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษากับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง			
บิดา-มารดา	3.52	1.30	ปานกลาง
ญาติพี่น้อง	3.33	1.24	ปานกลาง
คนใกล้ชิด/ครู อาจารย์	3.67	1.16	ปานกลาง
เพื่อน/รุ่นพี่	3.81	1.27	ปานกลาง
รวม	3.58	1.24	ปานกลาง

จากตาราง 14 พบว่าบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.58 โดยหัวข้อที่ได้รับคะแนนสูงสุดคือ “เพื่อน/รุ่นพี่” มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.81 รองลงมาคือ “คนใกล้ชิด/ครู อาจารย์” ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.67 และ “บิดา-มารดา” มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.52

ตอนที่ 3 ข้อมูลการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus group)

การนำเสนอข้อมูลแบ่งเป็น 3 ประเด็นได้แก่ 1) แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ 2) ความคาดหวังก่อนและหลังจากเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา 3) ข้อเสนอแนะเพื่อการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้สนใจ

3.1 แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ ได้แก่ การพัฒนาทักษะและความรู้ การตอบสนองความคาดหวังของครอบครัว ความสะดวกในการเรียน การสร้างเครือข่าย และการก้าวหน้าในสายงาน

การพัฒนาทักษะและความรู้ หลายคนเลือกเรียนต่อเพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ในสาขาที่สนใจ ซึ่งจะช่วยให้ก้าวหน้าในอาชีพ เช่น พัฒนาทักษะอาชีพเพื่อเป็นอาจารย์ ความก้าวหน้าในสายงานและพัฒนาความรู้ พัฒนาความรู้ด้านวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพ เปลี่ยนสายงานจากวิชาการไปสู่สายบริหาร

การสนับสนุนจากครอบครัวและการสร้างความภูมิใจ การตอบสนองความคาดหวังของครอบครัวและสร้างความภูมิใจให้กับคนในครอบครัว ได้แก่ การที่พ่อแม่อยากให้เรียนต่อเพื่อเป็นความภูมิใจและทำงานที่เป็นหน้าเป็นตาให้ที่บ้าน

ความสะดวกในการเรียน การเลือกสถานที่เรียนที่ใกล้บ้านเพื่อความสะดวกในการเดินทางและการจัดการเวลาและสามารถทำงานได้สะดวกขึ้น

การสร้างเครือข่ายและการทำงาน การเรียนต่อเพื่อสร้างเครือข่ายและคอนเนกชันใหม่ๆ ที่จะช่วยในอาชีพและการพัฒนาตนเองที่ต้องการเพิ่มคอนเนกชันและพัฒนาตัวเอง

โอกาสในการก้าวหน้าในสายงาน การเรียนต่อเป็นวิธีหนึ่งในการเพิ่มโอกาสความก้าวหน้าในสายงาน ที่ต้องการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่งงานและการปรับเงินเดือน

3.2 ความคาดหวังก่อนและหลังจากเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

ตาราง 15 ความคาดหวังก่อนและหลังเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

ประเด็น	ความคาดหวังก่อนเข้าศึกษา	ความคาดหวังหลังเข้าศึกษา
บรรลุเป้าหมายตามที่คาดหวัง	คาดหวังว่าจะพัฒนาความรู้, สร้างเครือข่าย, และได้รับการสนับสนุนในการนำเสนอผลงานในต่างประเทศ	รู้สึกว่าการศึกษาเป็นไปตามที่คาดหวัง ในด้านความรู้, การพัฒนาเครือข่าย, และการนำเสนอผลงานในระดับนานาชาติ
ความเข้มข้นของหลักสูตร	คาดหวังว่าหลักสูตรจะมีความเข้มข้นและเนื้อหาคุณภาพสูง ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะและการประยุกต์ใช้	หลายคนรู้สึกว่าเนื้อหาหลักสูตรตรงกับที่คาดหวัง มีความเข้มข้นและสามารถนำไปปรับใช้กับงานได้จริง
การปรับตัวและการพัฒนาในงาน	คาดหวังว่าความรู้และทักษะที่ได้รับจะช่วยในการปรับใช้กับงานอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อความก้าวหน้าในอาชีพ	รู้สึกว่าการศึกษาได้ช่วยเพิ่มความรู้ลึกซึ้งและพัฒนาการในงานจริง ทำให้เห็นความก้าวหน้าในสายอาชีพ
ความท้าทายและอุปสรรค	คาดหวังว่าการเรียนจะมีความหลากหลายและการสนับสนุนทางวิชาการที่เพียงพอ แม้ว่าบางคนจะกังวลเกี่ยวกับความหลากหลายของกลุ่มเรียน	พบว่ามีปัญหาในบางด้าน เช่น จำนวนเพื่อนร่วมชั้นน้อย ทำให้บรรยากาศการเรียนค่อนข้างเงียบเหงา

ประเด็น	ความคาดหวังก่อนเข้าศึกษา	ความคาดหวังหลังเข้าศึกษา
การเสริมสร้าง ความมั่นใจและ เชื่อมั่น	คาดหวังว่าการเรียนจะเสริมสร้างความ มั่นใจในตนเองและเชื่อมั่นในสถาบัน และหลักสูตรที่เลือก	มีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น มั่นใจว่าเรียนจบจาก ที่นี่มีคุณภาพและภูมิใจในสถาบัน อย่างมาก

การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาโดยรวมสามารถบรรลุเป้าหมายตามแรงจูงใจได้ดี โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาความรู้และการสร้างเครือข่ายที่มีประโยชน์ รวมถึงการได้รับการสนับสนุนในการนำเสนอผลงานในระดับนานาชาติ ซึ่งตรงตามความคาดหวังที่วางไว้ก่อนเข้าศึกษา ความเข้มข้นของหลักสูตรและความสามารถในการปรับใช้ความรู้กับงานจริงก็เป็นไปตามที่คาดหวัง ทำให้เห็นการก้าวหน้าในสายอาชีพอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ยังมีบางด้านที่ไม่เป็นไปตามคาดหวัง เช่น ความหลากหลายของเพื่อนร่วมชั้นและการสนับสนุนทางวิชาการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อบรรยากาศการเรียนและประสบการณ์การศึกษาโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความท้าทายที่เกิดจากจำนวนเพื่อนร่วมชั้นที่น้อยและความไม่หลากหลายในการสนับสนุนทางวิชาการ

โดยสรุป การศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษามีความสามารถในการตอบสนองความคาดหวังในด้านหลักๆ ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ก็ยังต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาในบางด้านเพื่อให้การศึกษาเป็นไปตามความคาดหวัง สร้างแรงจูงใจในทุกมิติ

3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้สนใจ

3.3.1 การใช้สื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดีย ผู้สัมภาษณ์แนะนำให้เพิ่มการประชาสัมพันธ์หลักสูตรผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์และโซเชียลมีเดีย เช่น การทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่น่าสนใจ ลงแอตโมสเฟียบน Facebook และการใช้ TikTok เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายรุ่นใหม่

3.3.2 การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและสิทธิพิเศษ ควรเน้นการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและสิทธิพิเศษ เช่น ส่วนลดค่าเล่าเรียนสำหรับศิษย์เก่า เพื่อดึงดูดผู้สนใจ

3.3.3 การสร้างเครือข่ายศิษย์เก่าและการแนะนำจากรุ่นพี่ ควรส่งเสริมการแนะนำหลักสูตรผ่านศิษย์เก่าและรุ่นพี่ที่มีความสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและดึงดูดผู้สนใจให้เข้าร่วมหลักสูตร

3.3.4 การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในหน่วยงานราชการและมหาวิทยาลัยอื่น มีข้อเสนอให้ประชาสัมพันธ์หลักสูตรไปยังกลุ่มคนที่เพิ่งบรรจุในหน่วยงานราชการหรือผู้ที่คาดว่าจะไปสอบระดับผู้บริหาร รวมถึงการส่งจดหมายประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานและมหาวิทยาลัยอื่นที่ยังไม่มีหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

3.3.5 การประชาสัมพันธ์ผ่านกิจกรรมและสัมมนา มีข้อเสนอให้จัดกิจกรรมหรือสัมมนาที่เชิญศิษย์เก่าหรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรมาเป็นวิทยากร เพื่อสร้างความสนใจและเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้รับข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับหลักสูตร

3.3.6 การประชาสัมพันธ์และความชัดเจนควรการส่งหนังสือประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานราชการและมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ที่ไม่มีสาขาวิชาในทางรัฐศาสตร์ เพิ่มมากขึ้นในระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อให้ผู้สนใจได้รับข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและการปรับปรุงหลักสูตร

4.1 การเพิ่มการประชุมและการพบปะกับคณาจารย์ แนะนำให้มีการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสพบปะกับคณาจารย์และนิสิตคนอื่น ๆ บ่อยขึ้น เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนความรู้

4.2 การปรับปรุงหลักสูตรและการจัดโครงการ ควรให้ความสำคัญสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และการจัดโครงการที่สอดคล้องกับรายวิชาในแต่ละปีการศึกษา เพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนไปพร้อมกัน

4.3 การชี้แจงขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ ควรมีการชี้แจงใหม่ไลน์และขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ ให้ชัดเจนก่อนล่วงหน้า และกระตุ้นเตือนผู้เรียนให้วางแผนการทำวิทยานิพนธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 การพัฒนาและการสนับสนุนวิจัย แนะนำให้เพิ่มช่องทางการรับรู้เกี่ยวกับทุนวิจัย และเพิ่มจำนวนทุนวิจัยให้มากขึ้น

4.5 การลดรายวิชาให้น้อยลงในระดับปริญญาเอกเพื่อเพิ่มทักษะการค้นคว้าการทำงานวิจัยให้มากขึ้น

4.6 การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ควรพิจารณาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับผู้เรียนที่มีข้อจำกัดด้านเวลา

4.7 การปรับลดค่าใช้จ่าย แนะนำให้ปรับลดค่าเทอมให้ถูกลง

4.8 การสร้างเครือข่ายและการแลกเปลี่ยนความรู้ การเรียนร่วมกับระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ส่งเสริมให้มีการเรียนร่วมกับระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกในบางวิชาเพื่อสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนความรู้

อภิปรายผล

1) สรุปผลการวิจัยข้อมูลทั่วไป

จากการสำรวจแบบสอบถามในกลุ่มนักศึกษาบัณฑิตศึกษา คณะการเมืองและการปกครอง จำนวน 67 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 65.00) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-28 ปี (ร้อยละ 58.21) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 29-37 ปี (ร้อยละ 31.34) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสถานะโสด (ร้อยละ 79.10) โดยส่วนใหญ่กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท ในด้านการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทำงานในหน่วยงานราชการ (ราชการส่วนท้องถิ่น) (ร้อยละ 28.36) และทำงานในหน่วยงานราชการ (ราชการพลเรือน) ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 26.87) ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการทำงานอยู่ที่ 1-5 ปี (ร้อยละ 52.24) รองลงมาคือผู้ที่มีระยะเวลาในการทำงาน 6-10 ปี (ร้อยละ 20.90) สำหรับรายได้ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ในช่วง 9,000 – 15,000 บาท (ร้อยละ 26.87) รองลงมาคือผู้ที่มีรายได้ในช่วง 15,001 – 21,000 บาท (ร้อยละ 25.37)

2) แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคามในระดับมาก ได้แก่ 1) แรงจูงใจด้านบุคคล (4.47) มากที่สุด โดยให้ความสำคัญกับ การสร้างความก้าวหน้าในอาชีพการงาน ความสนใจในรายวิชา และความชื่นชอบ ความสนใจส่วนตัว และความต้องการสร้างเครือข่าย ตามลำดับ 2) แรงจูงใจเกี่ยวกับสถาบัน (4.33) ให้ความสำคัญกับคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถมากที่สุด ชื่อเสียงของสถาบัน และตั้งอยู่ใกล้บ้าน ตามลำดับ 3) แรงจูงใจด้านหลักสูตร (4.31) ได้แก่ หลักสูตรมีคุณภาพ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย และสิ่งสนับสนุนการเรียนที่หลากหลาย

นอกจากนี้ยังพบแรงจูงใจระดับปานกลาง ได้แก่ 1) ด้านช่องทางการประชาสัมพันธ์ (3.76) โดย ทราบข่าวสารสื่อโซเชียล เช่น เฟซบุ๊ก เว็บไซต์ และไลน์ มากที่สุด การแนะนำจากคนรู้จัก ทราบข่าวสารจากหนังสือประชาสัมพันธ์/แผ่นพับ จากการออกแนะนำนอกสถานที่ของสถาบัน ตามลำดับ 2) ด้านเศรษฐกิจ (3.66) ได้แก่ ทุนการศึกษา ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าที่พักมากที่สุด และค่าเทอมถูก ตามลำดับที่ 3) บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง (3.58) ได้แก่ เพื่อน รุ่นพี่ มากที่สุด รองลงมา คือ คนใกล้ชิด/ครู อาจารย์ บิดา มารดา และญาติพี่น้อง ตามลำดับ และผลการสนทนากลุ่ม พบว่า แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อมีปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาทักษะ และความก้าวหน้าในอาชีพ ความต้องการจากครอบครัว การสร้างเครือข่าย และความสะดวกในการเรียน

การศึกษานี้ให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเข้าศึกษาต่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหลายด้าน อย่างไรก็ตามพบความแตกต่างในรายละเอียดบางประการที่สะท้อนถึงบริบทและความต้องการเฉพาะของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย กล่าวคือ เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีความสอดคล้องบางประการ โดยเฉพาะในด้านแรงจูงใจส่วนบุคคลและสถาบัน จากงานวิจัยของกิตติยา เพชรดี (2559) และจริยาภรณ์ โตเผือก (2562) ที่เน้นความสำคัญของการสนับสนุนจากครอบครัว การหาความรู้เพิ่มเติม และคุณภาพของสถาบันการศึกษา งานวิจัยเหล่านี้สะท้อนถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะและความก้าวหน้าในอาชีพเช่นเดียวกับการศึกษานี้

อย่างไรก็ตาม มีความแตกต่างในด้านแรงจูงใจ เช่น การศึกษาโดยจรรยา สอนาวรรณ และวีรวรรณ จงจิตรศิริจิรกาล (2562) เน้นปัจจัยภายนอกอย่างคุณสมบัติของอาจารย์และสาขาที่เลือกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิชาชีพ ซึ่งอาจจะไม่ได้รับการเน้นในงานวิจัยนี้อย่างชัดเจนเช่นเดียวกัน

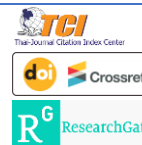
ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน

1. วิทยาลัยการเมืองการปกครองควรพิจารณาการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ให้สามารถรองรับกับความต้องการที่หลากหลายสำหรับนิสิตหลายๆ กลุ่มและเพิ่มแรงจูงใจของผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าศึกษาต่อได้มากขึ้น
2. ผู้เรียนให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายและความก้าวหน้าในอาชีพ แสดงให้เห็นว่าการให้โอกาสในการเชื่อมโยงกับผู้เชี่ยวชาญและการสร้างโอกาสทางอาชีพมีความสำคัญ วิทยาลัยการเมืองการปกครองควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการสร้างเครือข่าย เช่น การจัดสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือการพบปะกันระหว่างนิสิตปัจจุบันและศิษย์เก่า เพื่อเปิดโอกาสให้มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของนิสิตในแต่ละรุ่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. การศึกษาผลกระทบระยะยาวของการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาต่อชีวิตการทำงานและความพึงพอใจในอาชีพของนักศึกษา เพื่อให้เห็นภาพรวมของความสำเร็จและความก้าวหน้าของบัณฑิตหลังจากสำเร็จการศึกษา
2. การสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ได้แก่ ความคิดเห็นของคณาจารย์ ผู้บริหารของสถาบัน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ เพื่อนำเสนอข้อมูลที่ครอบคลุมและสะท้อนถึงความต้องการและความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กิตติยา เพชรดี. (2559). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตคณะภูมิสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จริยาภรณ์ โตเผือก. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. วารสารการบริหารและการจัดการ. 7(2), 56-63.
- จूरรัตน์ เสนาะกรรณ, และวีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. วารสารAL-NUR บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยลัยฟาฏอนี. 14(27), 94-106.
- นิตยา กวินัญชานนท์. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง .ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พีระ พันธุ์งาม, ณัฐวิทย์ บุญภาพ, ธัญลักษณ์ ศรีงธิ, และสุลิมาศ คำมุง. (2559). การตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา. วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก. 2(1), 121-127.
- มนต์ชัย วงษ์กิตติไกรวัล. (2563, 12 มกราคม). การเรียนปริญญาโท ยังจำเป็นอยู่หรือเปล่าในปี 2020? Workpoint Today. https://workpointtoday.com/article-on-graduate-school/?fbclid=IwY2xjawE9bRpleHRuA2FlbQlxMAABHeqZDks5qnqkL3m0Ef-FDmMWo4G-iyiGvF_JntA7UkAAr_1eOWkwa3qQKw_aem_PF8ctIVsnuLr3FHQ8V7v1A
- มะลิวัลย์ สีน้อย ปวีณา คำพุกกะ และสยมพร บุญไชย. (2564). แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. (2(2), 88-100.
- สมฤทัย ไทยนิยม. (2556). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของข้าราชการกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน .ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- อาภรณ์ เชี่ยวชาญเกษตร. (2551). เหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี .ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- เอกลักษณ์ นาคพวง. (2562). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับมหาบัณฑิตของนักศึกษาสาวาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. 8(3), 244-254.

